

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра інтегрованого захисту та карантину рослин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету захисту рослин,
біотехнологій та екології

_____ Ю. Коломієць
“ ____ ” _____ 2021 р.

«РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри інтегрованого захисту
та карантину рослин

Завідувач кафедри _____ М. Доля

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

***ФІТОСАНІТАРНЕ ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ
СПІВРОБІТНИЦТВО***

Спеціальність

202 Захист і карантин рослин
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма Карантин рослин
(назва спеціалізації)

Факультет

захисту рослин, біотехнологій та екології
(назва факультету)

Лектор

Сикало О.О., доцент, к.с.-г.н.

Київ — 2021

Опис навчальної дисципліни
ФІТОСАНІТАРНЕ ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство» (шифр і назва)	
Спеціальність	202 Захист і карантин рослин	
Освітньо-професійна програма	Карантин рослин	
Освітньо-кваліфікаційний рівень	<u>Магістр</u>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	нормативна	
Загальна кількість годин	<u>120</u>	
Кількість кредитів ECTS	<u>4</u>	
Кількість змістових модулів	<u>4</u>	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)		
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	30 год.	
Практичні, семінарські заняття		
Лабораторні заняття	30 год.	
Самостійна робота	60 год.	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	<u>4 год.</u> <u>5 год.</u>	

ПЕРЕДМОВА

Мета викладання дисципліни

З розширенням торгових відносин України з багатьма країнами світу, неповною інформацією фітосанітарного стану деяких із них і децентралізацією ввезення підкарантинних вантажів у країну зростає небезпека ввезення карантинних та інших небезпечних шкідників, хвороб рослин та бур'янів. Це стало поштовхом для розвитку міжнародного співробітництва із зарубіжними країнами, з якими донедавна не було навіть дипломатичних відносин.

Важливою ланкою співробітництва з метою вирішення питань у галузі карантину рослин та регулювання торгових відносин із зарубіжними країнами є укладання двосторонніх міжурядових та міжвідомчих угод, створення організацій із захисту та карантину рослин, проведення сумісних досліджень і програм щодо окремих видів карантинних шкідливих організмів.

Завдання вивчення дисципліни

Основним завданням дисципліни є вивчення правових норм та правил, на яких будується робота служби карантину та захисту рослин. Оволодіння основними положеннями закону України “Про карантин рослин” та інших законодавчих актів.

В ході вивчення цього курсу студенти повинні засвоїти основний механізм експортно-імпортних операцій з підкарантинною продукцією та причини її затримки у випадках невиконання відповідних вимог.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: • Закон України «Про карантин рослин», «Положення про Державну ветеринарну та фітосанітарну службу України» та інші законодавчі документи.

• методики здійснення державного контролю за діяльністю розсадників, державних сортодільниць, оранжерей і теплиць, діяльність яких пов'язана з обігом рослин, насіння і садивного матеріалу;

• методики організації й проведення систематичних обстежень земель сільськогосподарського призначення і земель лісового фонду, пунктів карантину рослин та прилеглої до них території, місць обігу рослин, продуктів рослинного походження та інших об'єктів регулювання;

• методики проведення спеціальних досліджень спільно з вітчизняними організаціями з карантину і захисту рослин та інших країн щодо оцінки відповідності (невідповідності) об'єктів регулювання фітосанітарним правилам;

вміти: • використовувати знання і уміння під час проведення інспектування рослин, що ростуть на землях сільськогосподарського призначення, у розсадниках, садах, лісах, відкритому ґрунті, теплицях та в інших

місцях, включаючи місця для зберігання, переробки і транспортні засоби для переміщення об'єктів регулювання;

- використовувати професійні спеціалізовані знання та уміння під час запровадження відповідно до законодавства термінових заходів для локалізації та ліквідації карантинних організмів та запобігання їх поширенню;

- виявляти і застосовувати термінові заходи для локалізації та/або ліквідації карантинних організмів з урахуванням фітосанітарного стану, екологічної ситуації і економічної доцільності;

- використовувати спеціалізовані знання під час здійснення координації моніторингу, виявлення та ідентифікації регульованих шкідливих організмів в Україні;

- розробляти проекти нормативно-правових актів у сфері карантину рослин; вести обліки бази даних та інформувати громадськість та зацікавлених партнерів про виявлення, наявність, поширення, локалізацію та за необхідності ліквідацію регульованих шкідливих організмів;

- поширювати інформацію у сфері карантину рослин серед населення щодо поширення та ідентифікації відповідних карантинних організмів;

- використовувати знання і уміння під час проведення інспектування рослин, що ростуть на землях сільськогосподарського призначення, у розсадниках, садах, лісах, відкритому ґрунті, теплицях та в інших місцях, включаючи місця для зберігання, переробки і транспортні засоби для переміщення об'єктів регулювання;

- використовувати професійні спеціалізовані знання та уміння під час запровадження відповідно до законодавства термінових заходів для локалізації та ліквідації карантинних організмів та запобігання їх поширенню;

- виявляти і застосовувати термінові заходи для локалізації та/або ліквідації карантинних організмів з урахуванням фітосанітарного стану, екологічної ситуації і економічної доцільності;

- розробляти новітні фітосанітарні заходи та застосовувати їх до об'єктів регулювання (продукції рослинного походження).

Набуття компетентностей:

загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

2. Здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел.

3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

4. Здатність проводити дослідження, оцінювати і забезпечувати якість виконуваних робіт, приймати обґрунтовані рішення та генерувати нові ідеї.

5. Здатність працювати автономно та у команді, бути критичним і самокритичним, спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

6. Здатність спілкуватися іноземною мовою, працювати в міжнародному контексті, використовувати інформаційні та комунікаційні технології, з експертами з інших галузей

7. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

8. Прагнення до збереження довкілля

фахові компетентності

1. Здатність представляти результати виконаної роботи у вигляді звітів, доповідей на симпозіумах, конференціях, семінарах, наукових публікацій з використанням сучасних можливостей інформатики і вербальних методів, а також добиватися їх визнання професіоналами

2. Здатність проводити відбір проб, їх аналіз та діагностику стану агробіоценозів під час інспектування виробничих посівів, засіяних імпортом посадковим матеріалом

3. Здатність застосовувати методики фітосанітарного моніторингу земель сільськогосподарського призначення і земель лісового фонду, пунктів карантину рослин та прилеглої до них території, місць обігу рослин, продуктів рослинного походження та інших об'єктів регулювання

4. Здатність застосовувати методики інспектування продуктів рослинного походження та інших об'єктів регулювання, що переміщуються територією України, через державний кордон України та карантинні зони (у тому числі тих, що надходять у багажі, поштових відправленнях і ручній поклажі пасажирів)

5. Здатність до підготовки нормативних і методичних матеріалів стосовно проведення фітосанітарних виробничих і науково-дослідних робіт

6. Здатність проводити аналіз фітосанітарного ризику шкідливих організмів, установлювати можливі шляхи їх проникнення та переміщення із об'єктами регулювання та їх вплив на якість продукції

7. Готовність до проведення на рівні експерта самостійних спостережень та досліджень щодо фітосанітарного стану й ризиків занесення шкідливих організмів

Лекційний курс

Вступ

Значення міжнародних організацій з карантину та захисту рослин у запобіганні поширення карантинних організмів.

Історія розвитку міжнародних організацій з карантину та захисту рослин, їх завдання та функції. Міжнародні організації з карантину рослин в різних регіонах світу: Африка, Азія, Центральна, Південна і Північна Америка, Австралія та Океанія, Європа.

Тема 1. Міжнародні конвенції у галузі захисту та карантину рослин ФАО, ВТО.

Історія укладення угод, їх мета і завдання, сфера використання. Вимоги щодо імпорту вантажів, вирішення суперечок. Територіальне використання.

Тема 2. Європейська і Середземноморська організації захисту рослин (ЄОЗР).

Статут, завдання і функції ЄОЗР. Структура організації. Правила роботи членів організації. Обов'язки урядів країн-членів ЄОЗР.

Тема 3. Законодавство України у галузі карантину рослин.

Закон України “Про карантин рослин”. Статут державної служби з карантину рослин. Правила зовнішнього карантину. Державні стандарти (ДСТУ).

Тема 4. Законодавство внутрішнього карантину рослин.

Правила внутрішнього карантину рослин. Фітосанітарні вимоги до експорту-імпорту підкарантинної продукції (зерна, зернопродуктів, саджанців, бульб, цибулин, лісоматеріалів, деревини та виробів з неї).

Тема 5. Переліки шкідників, хвороб рослин і бур'янів, які мають карантинне значення для країн світу.

Вимоги до карантинних переліків, які мають значення для інших держав. Умови введення карантинних організмів у “Переліки...” та їх специфіка для країн Європейсько-середземноморського регіону.

Тема 6. Фітосанітарні правила країн-членів ЄОЗР.

Міжнародні стандарти. Умови ввезення та вивезення підкарантинної продукції в різних країнах. Вимоги до заборони імпорту та експорту підкарантинних матеріалів. Спеціальні вимоги до транзиту та реекспорту. Поняття “карантинний дозвіл на імпорт”, “фітосанітарний сертифікат”.

Тема 7. Міжнародні положення про проведення експертизи підкарантинних матеріалів та знезараження підкарантинної продукції.

Порядок проведення експертизи підкарантинних матеріалів, відбір зразків, їх аналіз, оформлення документації. Рекомендації щодо застосування використання засобів знезараження рослинної продукції. Порядок проведення знезараження, техніка безпеки при роботі з препаратами та охорона навколишнього середовища.

Тематика лабораторних занять

Тема 1.

Переліки карантинних шкідливих організмів та фітосанітарні вимоги країн-членів ЄОЗР: Великобританії, Німеччини, Бельгії, Нідерландів, Данії, Австрії, Швейцарії.

Угоди в галузі карантину та захисту рослин між урядами України та цих країн; обґрунтування фітосанітарних вимог щодо підкарантинної продукції і умови введення карантинних шкідливих організмів до карантинних переліків.

Тема 2.

Переліки карантинних шкідливих організмів та фітосанітарні вимоги країн-членів ЄОЗР середземноморського регіону: Франції, Італії, Іспанії, Португалії, Туреччини, Ізраїлю.

Угоди в галузі карантину та захисту рослин між урядами України та цих країн; обґрунтування фітосанітарних вимог щодо підкарантинної продукції і умови введення карантинних шкідливих організмів до карантинних переліків.

Тема 3.

Переліки карантинних шкідливих організмів та фітосанітарні вимоги країн-членів ЄОЗР: Швеції, Фінляндії, Норвегії, Литви, Латвії, Естонії.

Угоди в галузі карантину та захисту рослин між урядами України та цих країн; обґрунтування фітосанітарних вимог щодо підкарантинної продукції і умови введення карантинних шкідливих організмів до карантинних переліків.

Тема 4.

Переліки карантинних шкідливих організмів та фітосанітарні вимоги країн-членів ЄОЗР: Польщі, Румунії, Угорщини, Чехії, Словаччини.

Угоди в галузі карантину та захисту рослин між урядами України та цих країн; обґрунтування фітосанітарних вимог щодо підкарантинної продукції і умови введення карантинних шкідливих організмів до карантинних переліків.

Тема 5.

Переліки карантинних шкідливих організмів та фітосанітарні вимоги країн-членів ЄОЗР: Болгарії, Югославії, Албанії, Греції.

Угоди в галузі карантину та захисту рослин між урядами України та цих країн; обґрунтування фітосанітарних вимог щодо підкарантинної продукції і умови введення карантинних шкідливих організмів до карантинних переліків.

Тема 6.

Переліки карантинних шкідливих організмів та фітосанітарні вимоги країн-членів ЄОЗР: Росії, Казахстану, Хорватії, України, Словенії.

Угоди в галузі карантину та захисту рослин між урядами України та цих країн; обґрунтування фітосанітарних вимог щодо підкарантинної продукції і умови введення карантинних шкідливих організмів до карантинних переліків.

Тема 7.

Переліки карантинних шкідливих організмів та фітосанітарні вимоги країн-членів ЄОЗР: Кіпру, Мальти, Марокко, Тунісу, Ірландії.

Угоди в галузі карантину та захисту рослин між урядами України та цих країн; обґрунтування фітосанітарних вимог щодо підкарантинної продукції і умови введення карантинних шкідливих організмів до карантинних переліків.

РОЗПОДІЛ
фонду навчального часу
за видом занять та відповідними темами

№ п.п	Назва розділів і тем	Кількість годин (денне навчання)		
		Всього	Лекції	Лабор.
1	Міжнародні конвенції у галузі захисту та карантину рослин ФАО, ВТО.	2	2	-
2	Європейська і Середземноморська організації захисту рослин (ЄОЗР).	2	2	-
3	Законодавство України у галузі карантину рослин	2	2	-
4	Законодавство внутрішнього карантину рослин.	2	2	-
5	Переліки шкідників, хвороб рослин і бур'янів, які мають карантинне значення для країн світу	8	2	6
6	Фітосанітарні правила країн-членів ЄОЗР	10	2	8
7	Міжнародні положення про проведення експертизи підкарантинних матеріалів та знезараження підкарантинної продукції	2	2	-
	Всього	28	14	14